

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3068/2017. (IV. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.532/2015/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A panaszos gazdasági társaság adózó jogi képviselő útján járt el az adóigazgatási eljárásban. Kérésére azonban a másodfokon eljáró hatóság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. (a továbbiakban: Art.) 124. § (7) bekezdésére hivatkozással a jogerős közigazgatási határozatot a panaszos törvényes képviselője és a jogi képviselője részére is kézbesíteni rendelte. Az adóhatóság másodfokú határozatát a panaszos jogi képviselője részére két alkalommal (2014. december 12., 2014. december 18.) postai úton kísérelte meg kézbesíteni, majd a „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett tértivevényre tekintettel megállapította, hogy a kézbesítés joghatásai 2014. december 30-án beálltak.
- [2] A panaszos gazdasági társaság törvényes képviselője útján, írásban tájékoztatta az adóhatóságot, hogy 2014. december 29-ével jogi képviselőjének adott meghatalmazását ugyanazon napi hatállyal visszavonta.
- [3] Az elsőfokú adóhatóság ezt követően 2015. január 16-án keletkezett és 2015. január 19-én érkezett kísérlőlevelével ismételtén megküldte a panaszos törvényes képviselőjének másodfokú határozatát. A kísérlőlevelében nem hivatkozott arra, hogy a jogerős közigazgatási határozatot a kézbesítési vélelem alapján 2014. december 30-ával kézbesítettnek tekintette. Az elsőfokú adóhatóság a kézbesítési vélelem beálltát követően nem tette közzé internetes honlapján azokat az adatokat, amelyekből a panaszos gazdasági társaság a kézbesítési vélelemmel érintett irat átvétele tekintetében tájékozódhatott volna, valamint elmaradt a panaszos egyidejű elektronikus értesítése is.
- [4] A panaszos a 2015. január 16-án részére megküldött határozat alapján (2015. február 11-én postára adott) keresetlevellel fordult a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: Bíróság), amely a keresetlevelet a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdés *h*) pontja alapján, elkészttség okán idézés kibocsátása nélkül elutasította. A panaszos fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) a Bíróság végzését helyben hagyta. A panaszos felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria Kfv.I.35.532/2015/5. számú végzésében a másodfokú bírósági határozatot hatályában fenntartotta.
- [5] A Kúria végzésének indoklása értelmében a panaszos adóigazgatási eljárásban alkalmazott jogi képviseletét, annak tartalmát és a megbízás időbeli kérdéseit az Art. 7. § (5) bekezdése, a 124. § (1) bekezdés *b*) pontja, valamint (7) bekezdése alapján kellett megítélni. A jogerős adóhatósági határozat kézbesítésének megkísérlésére olyan időben került sor, amikor a jogi képviselet még fennállt. A jogi képviselő a kétszeri kézbesítési kísérletről ezen minőségében értesült, ezért azt nem befolyásolta a megbízás 2014. december 29-én bekövetkezett megszűnése. A Kúria indoklása értelmében a szabályszerű kézbesítés folyamatának megszakítására a megbízási viszony utóbbi megszűnése nem volt befolyással.
- [6] A Kúria utalt arra is, hogy nem kellett figyelemmel lennie az Art. 124. § (7) bekezdésén alapuló azon iratra, amelyben a másodfokú hatóság a határozatot a jogi képviselő mellett a panaszos számára is kézbesíteni rendelte. Erre ugyanis a panaszos maga csupán felülvizsgálati kérelmében hivatkozott első alkalommal, fellebbezésében, valamint keresetlevelében erre nem tért ki. A Kúria megállapította azt is, hogy a 2015. január 16-i keltű hatósági tájékoztatás nem volt közlésnek tekinthető kézbesítés, és az Art. 124. § (1a) bekezdése alapján az adóhatóságnak nincs kötelezettsége arra, hogy a panaszost a kézbesítési vélelem beálltáról tájékoztassa. Mindazonáltal a panaszosnak lehetősége lett volna a kézbesítési vélelem megdöntésére, amelyet elmulasztott.

- [7] 2. A panaszos jogi képviselője útján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kezdeményezte a Kúria fenti számon megjelölt határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint, a támadott kúriai határozat sérti a jogorvoslathoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése], a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése], a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése], továbbá a 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontját, mely szerint a bíróság dönt a közigazgatási határozatok törvényességéről. Az indítványozó alkotmányos követelmény megállapítását is kérte az Alkotmánybíróságtól, mely szerint a jóhiszeműen eljáró adózót nem érheti hátrány amiatt, hogy nem szerzett tudomást a kézbesítési vélelem beálltáról.
- [9] Az indítvány indokolása értelmében a Kúria annak a hatósági gyakorlatnak a legitimálásával idézte elő az alapjogi jogsérelemet, hogy a hatóság mulasztására visszavezethetően, szemben a bizonyítható tényekkel és az Art. 124. § (7) bekezdésében foglaltakkal, az adóhatóság nem kézbesítette a jogerős hatósági határozatot a panaszos törvényes képviselője részére, ugyanakkor szintén a hatóság mulasztás miatt és az Art. 124. § (8)–(9) bekezdéseiben foglaltak ellenére, a törvényes képviselő nem szerzett tudomást a kézbesítési vélelem beálltáról sem. Az eljáró bíróságok a hatóság mulasztásait nem értékelték megfelelően. A hatóság méltánytalan eljárása és a bíróságok döntése eredményeként kiüresedett jogorvoslathoz való joga, megfosztották attól a lehetőségtől, hogy ügyében bírósághoz fordulhasson. Álláspontja értelmében a jóhiszeműen eljáró adózót nem érheti hátrány amiatt, hogy nem szerzett tudomást a kézbesítési vélelem beálltáról, és ezért elmulasztja a perindítási határidőt. Kezdeményezte a jogértelmezést egységesítő alkotmányos követelmény megfogalmazását is.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról kellett döntenie. Ebben a körben az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a benyújtott indítvány megfelelt-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó, törvényben meghatározott formai követelményeknek.
- [11] Elsőként rögzíteni kell azt, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben elismert alapjogok sérelmére alapítható. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontja az igazságszolgáltatás hatásköreiről rendelkezik, amelynek esetleges megsértése nem áll összefüggésben alapjogi jogsérelemmel. Emellett a panaszos jogkövetkezményként alkotmányos követelmény megfogalmazását kérte az Alkotmánybíróságtól. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése értelmében – figyelemmel a 43. § (1) bekezdésére is – a bírói döntés megsemmisítésének jogkövetkezményén túl, az Alkotmánybíróság maga dönt az alkotmányos követelmény megállapításának szükségességéről.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó – a hatósági eljárás ügyfeleként, a bírósági eljárás felpereseként – a határidőben benyújtott alkotmányjogi panasz érintette. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ában jelölte meg az Alkotmánybíróság hatáskörét, megjelölte az Alaptörvény sérelmezett rendelkezéseit, valamint a vizsgálni kért, eljárást befejező kúriai döntést.
- [13] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeket is teljesítette, minthogy panaszában kitért állított alapjogi jogsérelemének lényegére, indokolta a jogsérelem és a bírói döntés közötti okozati kapcsolatot, valamint a megsemmisítésre irányuló határozott kérelmet. Az alkotmányjogi panasz tehát megfelelt az Abtv. 51–52. §-aiban, valamint a 27. és 30–31. §-okban foglalt formai követelményeknek.
- [14] A továbbiakban azt kellett megvizsgálni, hogy a panasz-indítvány kimerítette-e az Abtv. 29. §-a szerinti tartalmi feltételeket. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy az ügyben felmerült alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [15] Ebben a körben az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy a panaszos alapjogi jogsérelemének alapját a perben eljáró jogi képviselő és a panaszos közötti bizalmi viszony képezte: a perbeli esetben ugyanis a panaszos nem volt elzárva attól, hogy a meggyengült egészségi állapotú jogi képviselőtől meghatalmazását időben visszavonva saját kezébe vegye az eljárást vagy más meghatalmazott útján képviseltesse magát a hatósági eljárásban. Mivel a jogerős hatósági határozat kézbesítése – a panaszos által sem vitatottan – a jogi képviselő részére megtörtént, az alapügyben megállapítható volt az is, hogy teljesült az alkotmánybírósági gyakorlat által megkövetelt {3211/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [10]–[11], 486/B/2009. AB határozat, ABH 2011, 1963., 3249/2016. (XI. 28.) AB határozat, Indokolás [16]–[19]} tudomszerzés követelménye. Vagyis a panaszosnak legkésőbb a jogi képviselővel fennálló megbízási viszony megszüntetésekor tudomást kellett szereznie az adóhatóság hivatalos irat tartalmáról.

- [16] A bíróságok – ideértve a támadott kúriai döntést is – az alperesi hatóság és a felperesi mulasztások mérlegelése révén jutottak arra a következtetésre döntéseik meghozatalakor, hogy a kézbesítés megtörténtének nagyobb a jelentősége, mint annak az elmulasztott egyoldalú hatósági vállalásnak, amelynek eredményeként a panaszos csak a későbbiekben kapott tájékoztatást a kézbesítési vélelem beálltáról.
- [17] Az Alkotmánybíróságnak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel.
- [18] Az Alkotmánybíróság a vizsgált esetben arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos a bizonyítékok értékelését, a bíróságok jogértelmezését és a bíróságok mindezekből levont következtetését vitatja. Az indítvány tehát nem tartalmaz olyan egyértelműen körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntéseket – a kúriai döntést – érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [19] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. március 28.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/678/2016.

